

inden vilkårsovertrædelsen har opfyldt en del af arbejdsforpligtelsen.

Lignende behov for at gøre fravigelse fra de gældende regler om adgang til at idømme en udmålt betinget dom, jfr. straffelovens § 56, stk. 2, foreligger derimod ikke i forhold til den beskrevne forsøgsordning med behandling af kriminelle stofmisbrugere, hvor nydannelsen består i et særligt behandlingsvilkår. Forsøgsordningen adskiller sig på dette punkt ikke fra andre tilfælde, hvor der er spørgsmål om retlig reaktion i anledning af overtrædelse af behandlingsvilkår fastsat i medfør af straffelovens § 57.

Om den ene eller den anden domsform skal foretrækkes i det enkelte tilfælde, afhænger af en konkret vurdering. Til fordel for at vælge en betinget dom med fastsat straf kan anføres, at en sådan domsform i almindelighed vil blive opfattet som en mere alvorlig sanktion end en betinget dom med udsat straffastsættelse. Når vilkår om behandling af stofmisbruget skal anvendes som alternativ til ubetinget frihedsstraf, kan det forekomme mest nærliggende, at vilkåret er fastsat i en betinget dom med fastsat straf. Det kan også synes rimeligt, at den dømte gennem selve dommens indhold gøres bekendt med følgerne af at undlade at indgå i eller fuldføre behandlingsforløbet.

Heroverfor kan imidlertid indvendes, at domsformen med udsat straffastsættelse forekommer bedst egnet til at fremhæve det, der efter forsøgsordningen tilsigtes at være dommens hovedindhold: pligten til at indgå i det i handlingsplanen beskrevne behandlingsforløb.

Det er næppe muligt at angive nærmere retningslinier for valget mellem de to domsformer. Spørgsmålet må som nævnt afgøres af domstolene efter en samlet vurdering i det enkelte tilfælde, hvorved det bl.a. må tages i betragtning, om fastsættelse af den forskyldte straf indebærer, at dommen øger den dømtes motivation til at indgå i behandlingsforløbet.

6.1.2. Vilkår for den betingede dom

At forsøgsordningen gennemføres inden for rammerne af de bestående regler om betingede domme indebærer tillige, at enhver dom om behandling betinges af, at *den dømte ikke begår strafbart forhold i prøveti-*

den, jfr. straffelovens § 56, stk. 3. Dette vilkår er obligatorisk og kan således ikke fraviges i det enkelte tilfælde.

Endvidere vil der altid i praksis blive fastsat *vilkår om tilsyn ved Kriminalforsorgen*, jfr. straffelovens § 57, stk. 1, 1. pkt., og § 59, stk. 1.

En betinget dom om behandling i overensstemmelse med den udfærdigede handlingsplan vil desuden skulle indeholde et *vilkår om, at den dømte underkaster sig afvænningsbehandling mod misbrug af narkotika*, jfr. straffelovens § 57, stk. 1, nr. 4. Den behandling, den dømte skal underkastes, angives ved en henvisning til den handlingsplan, der er lagt for forløbet. Desuden angives længstetiden af den periode, hvor den dømte skal tage ophold i behandlingsinstitution, jfr. § 57, stk. 1, nr. 2.

Det vil endelig være naturligt som et almindeligt vilkår at bestemme, at *den dømte skal afholde sig fra misbrug af alkohol, narkotika eller lignende medikamenter*, jfr. § 57, stk. 1, nr. 3.

Efter omstændighederne kan der også blive tale om at *indføje andre vilkår*, f.eks. om erstatning for tab, der er forvoldt ved lovovertrædelsen jfr. straffelovens § 57, stk. 1, nr. 7. Herom og om dommens udformning henvises nærmere til det i kapitel 7, afsnit 7.1. og 7.2., anførte.

6.1.3. Prøvetid

I en betinget dom skal der altid af retten fastsættes en prøvetid, der i almindelighed ikke kan overstige tre år, men dog under særlige omstændigheder kan være indtil fem år, jfr. straffelovens § 56, stk. 3. Prøvetiden er den periode, inden for hvilken der er knyttet en særlig tilbagefaldsvirkning til nye lovovertrædelser efter den betingede dom, jfr. straffelovens § 61, stk. 2. Prøvetiden afgrænser også efter § 61, stk. 1, adgangen til at tage den betingede dom op til revision som følge af, at der efter dommen iværksættes retsforfølgning for lovovertrædelser begået forud for den betingede dom. Der tænkes her på tilfælde, hvor den betingede dom om behandling af den kriminelle stofmisbruger er afsagt under den urigtige forudsætning, at den pågældende ikke har gjort sig skyldig i anden kriminalitet end den, der har dannet grundlag for den betin-